

Αριθμός 2540/2005

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 17 Νοεμβρίου 2004, με την εξής σύνθεση: Κ. Μενουδάκος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Ε' Τμήματος, Α. Θεοφιλοπούλου, Α. Ράντος, Σύμβουλοι, Θ. Αραβάνης, Δ. Βασιλειάδης, Πάρεδροι. Γραμματέας η Γ. Σακελλαρίου, Γραμματέας του Ε' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 15 Ιουλίου 2003 αίτηση:

των : 1. [...], κατοίκου [...], 2. [...], κατοίκου [...], οι οποίοι παρέστησαν με τη δικηγόρο Ελένη – Άννα Ιωαννίδου (Α.Μ. 4930), που τη διόρισαν με πληρεξούσιο, 3. [...], κατοίκου [...], ο οποίος παρέστη αυτοπροσώπως ως δικηγόρος και 4. Αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με την επωνυμία «...», που εδρεύει στη [...], η οποία παρέστη με τους δικηγόρους : 1. Ελένη – Άννα Ιωαννίδου και 2. Παναγ. Μπιτσαξή (Α.Μ. 9221), που τους διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Πολιτισμού, ο οποίος παρέστη με την Αγγ. Καστανού, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

και κατά των παρεμβαινόντων : [...], οι οποίοι παρέστησαν με τον ως άνω δικηγόρο Γεωργ. Παπαδημητρίου, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθεί η υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3692ΠΕ/8402/6.2.2003 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Δ' 254/2003) «περί εγκρίσεως χωροθέτησης νέων οικοδομικών μονάδων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου συγκροτήματος “Αλευρόμυλοι Αλλατίνη” στη Θεσσαλονίκη, καθώς και κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Συμβούλου, Α. Ράντου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξούσια των αιτούντων, τους πληρεξουσίου της αιτούσης εταιρείας και τον τρίτο των αιτούντων ως δικηγόρο, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση, τους πληρεξουσίου των παρεμβαινόντων που παρέστησαν και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, που ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α

Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το κατά νόμο παράβολο (ειδικά έντυπα παραβόλου αριθ. 1084357, 241655, σειρά Α΄).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή, ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3692ΠΕ/8402/6.2.2003 αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού (Δ' 254/18.3.2003), με την οποία ενεκρίθη η χωροθέτηση νέων οικοδομικών μονάδων στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου συγκροτήματος «Αλευρόμυλοι Αλλατίνη»

στην Θεσσαλονίκη. Υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως παρεμβαίνουν με χωριστά δικόγραφα α) η ανώνυμη εταιρεία «... ΑΒΕΕ», κ.λπ., β) η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση (Ν.Α.) Θεσσαλονίκης, γ) ο Δήμος Θεσσαλονίκης και δ) οι ..., κ.λπ.

3. Επειδή, οι εκ των παρεμβαίνόντων με το τέταρτο δικόγραφο παρεμβάσεως και (αριθ. 18, 26 και 31 του δικογράφου) δεν νομιμοποίησαν κατά οποιονδήποτε από τους προβλεπομένους στο άρθρο 27 του π.δ/τος 18/1989 τρόπους τον δικηγόρο που υπογράφει, ως πληρεξούσιός τους, το δικόγραφο. Συνεπώς, ως προς αυτούς, η ως άνω παρέμβαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατά την διάταξη αυτή.

4. Επειδή, με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς παρεμβαίνουν με το πρώτο δικόγραφο οι τρεις ανώνυμες εταιρείες, που είχαν υποβάλει την εγκριθείσα με την προσβαλλομένη πράξη μελέτη χωροθετήσεως των νέων κτιρίων. Επίσης, με έννομο συμφέρον παρεμβαίνουν η Ν.Α. Θεσσαλονίκης και ο Δήμος Θεσσαλονίκης, στην εδαφική περιφέρεια των οποίων ευρίσκεται το επίμαχο συγκρότημα, και οι οποίοι προβάλλουν ότι με την εγκριθείσα μελέτη αναβαθμίζεται το ίδιο και η πέριξ περιοχή. Για τον αυτό λόγο ασκείται με έννομο συμφέρον και εν γένει παραδεκτώς, με το τέταρτο δικόγραφο, η παρέμβαση τριάντα οκτώ προσώπων (υπ' αριθ. 1 έως 41 του δικογράφου, πλην των υπ' αριθ. 18, 26 και 31, ως προς τους οποίους, κατά τα εκτεθέντα στην σκέψη 3, η παρέμβαση απερρίφθη ως ανομιμοποίητη), τα οποία προβάλλουν και αποδεικνύουν, με τα προσκομισθέντα από αυτά στοιχεία, ότι είναι κύριοι ή κάτοικοι ακινήτων της πέριξ περιοχής.

5. Επειδή, οι τρεις πρώτοι των αιτούντων, φερόμενοι, κατά τα προσκομισθέντα από αυτούς στοιχεία, ως κάτοικοι σε γειτονικά προς το συγκρότημα «Αλευρόμυλοι Αλλατίνη» ακίνητα, με έννομο συμφέρον ασκούν την κρινομένη αίτηση, ισχυριζόμενοι ότι η χωροθέτηση των νέων οικοδομικών μονάδων επιβαρύνει το οικιστικό περιβάλλον της περιοχής και παραβιάζει το διατηρητέο συγκρότημα. Επίσης, με έννομο συμφέρον ασκείται η αίτηση και από την τέταρτη των αιτούντων, που είναι, κατά τα προσκομιζόμενα στοιχεία, αστική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, εφ' όσον στους κατά το από 5.6.1995 καταστατικό σκοπούς της περιλαμβάνεται η πραγματοποίηση κάθε ενδεδειγμένης ενέργειας για την προστασία του δομημένου και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Θεσσαλονίκης και η απόκρουση ενεργειών που θα μπορούσαν να αλλοιώσουν το περιβάλλον της πόλεως ή να παραμορφώσουν την ιστορική φυσιογνωμία και πολιτιστική ταυτότητά της, προβάλλει δε, όπως και οι λοιποί αιτούντες, ότι με την προσθήκη οικοδομικών μονάδων στον περιβάλλοντα χώρο διατηρητέου συγκροτήματος αλλοιώνεται η μορφή του και παραβιάζεται το πολιτιστικό και οικιστικό περιβάλλον της πόλεως. Εξ άλλου, οι ανωτέρω αιτούντες παραδεκτώς ομοδικούν, εφ' όσον επί πλέον προβάλλουν κοινούς λόγους ακυρώσεως, στηριζόμενους στην αυτή νομική και πραγματική βάση.

6. Επειδή, με την προσβαλλομένη υπουργική απόφαση εγκρίνεται η χωροθέτηση συγκεκριμένων προς ανέγερση κτιρίων εντός των ορίων του περιβάλλοντος χώρου του βιομηχανικού συγκροτήματος «Αλλατίνη». Με το περιεχόμενο αυτό, η προσβαλλομένη πράξη έχει ατομικό χαρακτήρα, διότι συνιστά έγκριση μελέτης και χορήγηση αδείας για την επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο διατηρητέου μνημείου και την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών προς ανέγερση συγκεκριμένων κτισμάτων. Συνεπώς, και εφ' όσον δεν προκύπτει κοινοποίησή της στους αιτούντες ή γνώση από αυτούς του περιεχομένου της σε χρόνο καθιστώντα την αίτηση εκπρόθεσμη, η αίτηση εμπροθέσμως ασκείται, χωρίς να ασκεί επιρροή για την έναρξη της σχετικής

προθεσμίας η εκ περισσού χωρήσασα δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, που δεν επιβάλλεται από τον νόμο (άρθρο 10 παρ. 3 ν. 3028/2002). Επομένως, οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι με το πρώτο και τέταρτο δικόγραφο παρεμβάσεων ισχυρισμοί πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

7. Επειδή, κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος, «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας . . . 6. Τα μνημεία . . . προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών». Με τις διατάξεις αυτές του Συντάγματος καθιερώνεται ειδικώς αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και λοιπών πολιτιστικών αγαθών που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν, λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, την εν γένει πολιτιστική κληρονομία της Χώρας. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την διατήρηση των εν λόγω πολιτιστικών στοιχείων στο διηνεκές. Επομένως, κάθε επέμβαση πλησίον μνημείου πρέπει, κατ' αρχήν, να αποβλέπει στην προστασία και ανάδειξη αυτού, να ενεργείται δε εν όψει των ιδιαιτέρων χαρακτηριστικών και του είδους του μνημείου και επί τη βάση των δεδομένων της επιστήμης, απαγορευομένων επεμβάσεων και χρήσεων μη συμβατών προς την κατά προορισμό χρήση του μνημείου (πρβλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 3279/2003). Οι πράξεις δε των αρμοδίων οργάνων της Διοικήσεως, με τις οποίες επιτρέπεται η εκτέλεση έργων ή εργασιών πλησίον μνημείου, πρέπει να είναι ειδικώς αιτιολογημένες ως προς την κρίση ότι με τα έργα ή τις εργασίες αυτές προστατεύεται, αναδεικνύεται ή, πάντως, δεν παραβλάπτεται ουσιωδώς το μνημείο ούτε ο περιβάλλον χώρος του (πρβλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 1682/2002). Εξ άλλου, τα περιοριστικά της ιδιοκτησίας μέτρα, που θεσπίζονται και επιβάλλονται με βάση το άρθρο 24 του Συντάγματος και μπορούν να έχουν ευρύτερο περιεχόμενο από τους γενικούς περιορισμούς της ιδιοκτησίας που επιτρέπει το άρθρο 17 του Συντάγματος, δημιουργούν υποχρέωση αποζημίωσης του θιγομένου ιδιοκτήτη, κατά την παρ. 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος, όταν δεσμεύουν ουσιωδώς την ιδιοκτησία κατά τον προορισμό της, χάριν της προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος (πρβλ. Σ.τ.Ε. Ολομ. 3146/1986). Δεν είναι, όμως, συνταγματικώς ανεκτή η καθ' οιονδήποτε τρόπο άρση των περιορισμών της ιδιοκτησίας που έχουν επιβληθεί χάριν της προστασίας των ανωτέρω πολιτιστικών αγαθών, με μοναδικό σκοπό να αποκατασταθούν εν όλω ή εν μέρει οι εξουσίες των ιδιοκτητών που θίγονται από τους περιορισμούς, οι δε νομίμως επιβαλλόμενοι, κατά το άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος, περιορισμοί δεν εξαλείφονται ούτε είναι επιτρεπτό να αναιρούνται μετά την τυχόν εκπλήρωση υποχρέωσης της Διοικήσεως να άρει παραλλήλως υφισταμένους περιορισμούς της αυτής ιδιοκτησίας, επιβληθέντες στο πλαίσιο του άρθρου 17 του Συντάγματος, ασχέτους προς την προστασία του μνημείου.

8. Επειδή, στην Διεθνή Σύμβαση της Γρανάδας για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2039/1992 (Α' 61), ορίζεται ότι η «αρχιτεκτονική κληρονομία» κατά την έννοια της Συμβάσεως, περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων ακινήτων αγαθών, τα «μνημεία», στα οποία κατατάσσεται «κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού,

αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ή διακοσμητικών στοιχείων, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους» και τα «αρχιτεκτονικά σύνολα», που περιλαμβάνουν «ομοιογενή σύνολα αστικών . . . κατασκευών, σημαντικών λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού τους ενδιαφέροντος, συναφή μεταξύ τους ώστε να σχηματίζουν ενότητες, που να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά» (άρθρο 1), καθώς και ότι «Στο χώρο ο οποίος περιβάλλει τα μνημεία, στο εσωτερικό των αρχιτεκτονικών συνόλων . . ., κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται να λάβει μέτρα που θα αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος» (άρθρο 7). Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι τα συμβαλλόμενα στην ανωτέρω Διεθνή Σύμβαση μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να λαμβάνουν θετικά μέτρα, που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος τα ακίνητα μνημεία χώρου, και να απέχουν από κάθε ενέργεια που βλάπτει αμέσως ή εμμέσως το μνημείο ή το αρχιτεκτονικό σύνολο ή τον περιβάλλοντα χώρο τους.

9. Επειδή, εξ άλλου, ο ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (Α' 153), στο πεδίο εφαρμογής του οποίου υπάγονται, κατά το άρθρο 73 παρ. 10 αυτού, και πολιτιστικά αγαθά που έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενα κατά τις διατάξεις της προϊσχύουσας νομοθεσίας, τα οποία εφεξής προστατεύονται κατά τις διατάξεις του νόμου αυτού, εναρμονιζόμενος με τις ήδη εκτεθείσες διατάξεις του Συντάγματος και της Διεθνούς Συμβάσεως της Γρανάδας, ορίζει ότι «στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους» (άρθρο 2, περ. γγ), ότι «η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως : . . . β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της . . . στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή . . .» (άρθρο 3 παρ. 1), ότι «ο χαρακτηρισμός ακινήτου μνημείου είναι δυνατόν να αφορά και . . . τις χρήσεις που είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ως μνημείου, καθώς και τον περιβάλλοντα χώρο ή στοιχεία αυτού» (άρθρο 6 παρ. 2), ότι «η απόφαση χαρακτηρισμού ακινήτου μνημείου . . . μπορεί να ανακληθεί μόνο για πλάνη περί τα πράγματα . . .» (άρθρο 6 παρ. 9), ότι «. . . η οικοδομική δραστηριότητα πλησίον αρχαίου επιτρέπεται μόνο μετά από έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη του (κατά τα άρθρα 49 και 50 αρμοδίου) Συμβουλίου» (άρθρο 10 παρ. 4) και ότι «οι εργασίες σε ακίνητα μνημεία και ιδίως η συντήρηση, η στερέωση, η αποκατάσταση, η αναστήλωση . . . η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και οι εργασίες που αποβλέπουν σε απόδοση σε χρήση ή σε φιλοξενία χρήσεων αποσκοπούν στη διατήρηση της υλικής υπόστασης και της αυθεντικότητάς τους, την ανάδειξη και εν γένει στην προστασία τους. Διενεργούνται σύμφωνα με μελέτη, η οποία εγκρίνεται από την Υπηρεσία, ή αν αυτές είναι μείζονος σημασίας, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του (αρμοδίου) Συμβουλίου . . .» (άρθρο 40 παρ. 1).

10. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, κατά τα προκύπτοντα από τα στοιχεία του φακέλου, με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/4034/ 54306/22.11.1991 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Β' 1001) χαρακτηρίσθηκαν ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία δέκα τέσσερα κτίρια του βιομηχανικού συγκροτήματος Αλλατίνη, στην Θεσσαλονίκη,

μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο τους, ο οποίος, κατά την απόφαση, συνέπιπτε με τα όρια της ιδιοκτησίας, συνολικού εμβαδού 27 περίπου στρεμμάτων, για τον λόγο ότι «το βιομηχανικό συγκρότημα ΑΛΛΑΤΙΝΗ αποτελεί την πρώτη βιομηχανική εγκατάσταση της Θεσσαλονίκης που έχει συνδεθεί με την ιστορική φυσιογνωμία και την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας της στα τέλη του 19ου αι. και επί πλέον τα κτίριά του αποτελούν αντιπροσωπευτικά δείγματα εκλεκτικισμού που διαμορφώθηκε στη Θεσσαλονίκη στο τέλος του 19ου με αρχές του 20ου αι.». Όπως προκύπτει από την σχετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων (πρακτικό 24/ 17.10.1991), στην οποία αναφέρεται ρητώς, πέραν των ανωτέρω, ότι τα ως άνω διατηρητέα κτίσματα «έχουν ιδιαίτερη αρχιτεκτονική αξία», τον «συνολικό χαρακτήρισμό του συγκροτήματος» (αντί του χαρακτηρισμού ορισμένων κτιρίων και ζώνης 15 μ. περίξ ενός εξ αυτών, υπέρ του οποίου είχε γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο με το πρακτικό 3/18.1.1990), είχε ζητήσει η ίδια η ιδιοκτήτρια εταιρεία, εκπρόσωποι της οποίας, επί πλέον, δήλωσαν κατά την συνεδρίαση της 17.10.1991 ότι τα μεταλλικά σιλό και οι υπόλοιπες πρόχειρες κατασκευές θα κατεδαφισθούν, προκειμένου να καθαρισθεί ο χώρος και να αναδειχθούν τα αξιόλογα και σημαντικά κτίρια, δεσμεύθηκαν δε ότι «η εταιρεία σε καμμία περίπτωση δεν θα ζητήσει για τον οποιοδήποτε λόγο τον αποχαρακτηρισμό κάποιου ή κάποιων από τα κτίρια που θα διατηρηθούν». Ακολούθως, η απόφαση αυτή τροποποιήθηκε, μεταξύ άλλων, με την απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/2522/46233/30.9.1992 της Υπουργού Πολιτισμού (Β' 618), με την οποία αποχαρακτηρίσθηκε ένα κτίριο αποθηκών, και με την όμοια απόφαση ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3131/Π.Ε. 23416/7.5.2001 (Β' 610), με τη οποία αποχαρακτηρίσθηκε το εσωτερικό τριών και τμήματα άλλων τεσσάρων κτιρίων, χαρακτηρίσθηκαν δε ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία τρία επί πλέον κτίρια καθώς και ο μηχανολογικός εξοπλισμός του συγκροτήματος, στο σύνολό του, «διότι αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα και μαρτυρία της λειτουργικής εξέλιξης του συγκροτήματος». Εξ άλλου, μετά από αίτηση της εκ των παρεμβαινουσών εταιρειών Ε.ΔΗ.Β.Ε. ΑΒΕΕ, η οποία φέρεται ως κυρία του όλου ακινήτου, εξεδόθη η υπ' αριθ. 1628/1989 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης, με την οποία βεβαιώθηκε, κατ' εφαρμογή των άρθρων 11 και 29 του ν.δ/τος 797/1971, η αυτοδικαία ανάκληση ρυμοτομικής απαλλοτριώσεως προς δημιουργία χώρου κοινοχρήστου πρασίνου, η οποία είχε επιβληθεί στο γήπεδο του εν λόγω βιομηχανικού συγκροτήματος δυνάμει του από 25.6.1971 β.δ/τος (Δ' 172). Με το από 15.6.2001 π.δ/γμα (Δ' 550), που εξεδόθη εις εκτέλεση της ως άνω δικαστικής αποφάσεως, ενεκρίθη η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου Θεσσαλονίκης στον υπ' αριθ. 130 κοινόχρηστο χώρο, ο οποίος συμπίπτει με το γήπεδο του επιμάχου συγκροτήματος, και μετετράπη σε οικοδομήσιμο το τμήμα του κοινοχρήστου χώρου που δεν ήταν καλυμμένο από τα υφιστάμενα διατηρητέα κτίρια. Εν συνεχεία, οι παρεμβαίνουσες εταιρείες, ενδιαφερόμενες για την οικοδομική εκμετάλλευση του ακινήτου, υπέβαλαν στο Υπουργείο Πολιτισμού πρόταση μελέτης, που προβλέπει την ανέγερση επτά πολυώροφων κτιρίων στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου, με χρήσεις γραφείων και κατοικίας, υπόγειο χώρο σταθμεύσεως αυτοκινήτων υπερτοπικής σημασίας, μέχρι 400 θέσεων, κάτω από τον χώρο των νέων ή μη διατηρητέων κτιρίων και κάτω από ακάλυπτο χώρο, χρήσεις για τα διατηρητέα κτίρια (ξενοδοχείο ή κατοικία για το κεντρικό κτίριο, χρήσεις εμπορικές, κατοικίας, πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λπ. για τα υπόλοιπα), καθώς και διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου. Με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκε η υποβληθείσα μελέτη, με ορισμένες τροποποιήσεις που αφορούν το ύψος των κτιρίων και κατάργηση

τμήματος ενός κτιρίου (Z2). Ειδικότερα, επιτράπη η ανέγερση πέντε εξαώροφων κτιρίων με μέγιστο ύψος 18 μ., ενός κτιρίου με ύψος 13,50 μ. και ενός με μέγιστο ύψος 7,50 μ.

11. Επειδή, κατά την υποβληθείσα και εγκριθείσα μελέτη, τα υπό ανέγερση κτίρια τοποθετούνται σε επαφή ή σε μικρή απόσταση από το εσωτερικό της περιμέτρου του γηπέδου, κυρίως στην νότια και ανατολική ζώνη αυτού, συντελώντας, με τον τρόπο αυτό, στην εξασφάλιση ελεύθερου χώρου πέριξ του συγκροτήματος των διατηρητέων κτιρίων, καταλαμβάνουν δε εν μέρει έκταση όπου υφίστανται έξι μη διατηρητέα κυλινδρικά «σιλό» και άλλο μη διατηρητέο κτίσμα, εν μέρει δε ακάλυπτο χώρο. Η κάλυψη των νέων κτιρίων είναι σημαντικά μικρότερη από την κάλυψη των υφισταμένων μη διατηρητέων κτισμάτων, ενώ ο όγκος τους είναι κατά τι μικρότερος εκείνου των ως άνω κτισμάτων. Εξ άλλου, τόσο στην από μηνός Ιουνίου 2002 εισήγηση της 1ης Εφορείας Νεωτέρων Μνημείων προς το Τοπικό Συμβούλιο Μνημείων Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, το οποίο ενέκρινε την μελέτη, όσο και στην προηγηθείσα της εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως κατά πλειοψηφία θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων (πρακτικό 27/26.9.2002), δεν εξετάσθηκε ειδικώς το ζήτημα των επιπτώσεων εκ της κατ' αρχήν δομήσεως στον περιβάλλοντα χώρο του διατηρητέου συνόλου, διετυπώθησαν δε επιφυλάξεις ως προς το ύψος των νέων κτιρίων και την προβολή των όγκων τους σε σχέση με τα διατηρητέα κτίρια του συγκροτήματος, για τον λόγο ότι αυτά θα έχουν, κατά τις αντίστοιχες γνώμες, επιπτώσεις στην ανάδειξη των διατηρητέων κτιρίων από το επίπεδο των πέριξ οδών. Με τα δεδομένα αυτά, η προσβαλλομένη απόφαση αιτιολογείται πλημμελώς και πρέπει, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα, να ακυρωθεί. Τούτο, διότι ναι μεν δεν απεκλείετο, κατ' αρχήν, από τις εκτεθείσες στις προηγούμενες σκέψεις διατάξεις, η προσθήκη νέων κτισμάτων στον περιβάλλοντα τα διατηρητέα κτίρια χώρο, ο οποίος υπάγεται και αυτός σε καθεστώς προστασίας, μόνον όμως εφ' όσον εβεβαιούτο κατά τρόπο συγκεκριμένο, με ειδική αιτιολογία, ότι η προσθήκη αυτή συντελεί στην ανάδειξη των διατηρητέων κτιρίων και του όλου βιομηχανικού συγκροτήματος, δημιουργώντας αρμονικό σύνολο με αυτά και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν παραβλάπτει, εν όψει του αριθμού, του ύψους και του όγκου των νέων κτιρίων, το ως άνω συγκρότημα. Η απαιτούμενη ειδική αυτή αιτιολογία δεν υπάρχει ούτε στην προσβαλλομένη πράξη ούτε στα στοιχεία που την συνοδεύουν, από τα οποία αντιθέτως συνάγεται ότι η δυνατότητα δομήσεως θεωρείται άνευ ετέρου δεδομένη λόγω της πολεοδομικής αποδεσμεύσεως του χώρου, γεγονός το οποίο, κατά τα εκτεθέντα στην σκέψη 7, δεν ασκεί καμμία απολύτως επιρροή στην δυνατότητα δομήσεως σε προστατευόμενο περιβάλλοντα χώρο μνημειακού συνόλου κτιρίων, ενώ τα εν προκειμένω προβλεπόμενα στοιχεία δομήσεως των νέων κτιρίων συσχετίζονται μόνον με τους όρους δομήσεως που ισχύουν στην πέριξ περιοχή, βάσει των οποίων έχουν ανεγερθεί ογκώδη κτίρια, χωρίς να εξετάζεται αυτοτελώς η επίπτωσή τους στο διατηρητέο σύνολο. Εξ άλλου, από τα αυτά στοιχεία δεν αντικρούονται κατά τρόπο συγκεκριμένο οι εκτεθείσες κατά την συνεδρίαση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων απόψεις, κατά τις οποίες το ύψος, προεχόντως, αλλά και ο όγκος των νέων κτιρίων παρεμποδίζουν την θέα των πεζών προς τα διατηρητέα κτίρια και, επομένως, η ανέγερση των νέων αυτών κτιρίων όχι μόνον δεν συντελεί στην ανάδειξη των διατηρητέων αλλά έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε αυτά. Συνεπώς, η προσβαλλομένη πράξη πρέπει να ακυρωθεί, κατά παραδοχή της κρινομένης αιτήσεως,

αποβαίνει δε περιττή η εξέταση των λοιπών προβαλλομένων λόγων ακυρώσεως, ενώ πρέπει να απορριφθούν οι παρεμβάσεις.

Διά ταύτα

Δέχεται την κρινομένη αίτηση.

Ακυρώνει την υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3692 ΠΕ/8402/6.2.2003 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Δ' 254), κατά το σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου.

Απορρίπτει τις ασκηθείσες παρεμβάσεις.

Επιβάλλει εις βάρος του Δημοσίου και των παρεμβαινόντων συμμετρως την δικαστική δαπάνη των αιτούντων, η οποία ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα την 1η Μαρτίου 2005

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος Η Γραμματέας του Ε' Τμήματος

Κ. Μενουδάκος Γ. Σακελλαρίου

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 11ης Αυγούστου του ίδιου έτους.

Ο Πρόεδρος του Β' Τμήματος

Η Γραμματέας

Διακοπών

Π. Πικραμμένος

Ειρ. Βαϊδάνη